

10 Pádraig Ó Nia, 01P; *Capall ó aithne*

Pádraig Ó Nia, Doire Iorrais; Hartmann 18 (9a) A, Sprecher 10. Recorded by Hans Hartmann assisted by Tomás de Bhaldraithe, 1964. Courtesy of Tomás de Bhaldraithe.

... | f'eb'í x'e x'i: v̄ | ə ro 'm'aur' ə 'x'í:n' aχ s 'χuələ 'm'íjə 'r'íəw gəʳ 'mo:r
2 ə 'n'í:íʳ | gər 'mo:r ə 'dʒa'b | 'm'aur 'ka:pəl a:l' ə 'mā:χ | mār 'f'ægə'n' fe 'f'a:χt
'nuər'ə sə 'lo:ʷə | ə'n' 'í:n't'əŋ' 'ka:pəl | ən 'f'ar ə ta: g 'obər 'f'e:hə | ə 'wa:ru: |
4 əgəs ta fe 'ra:t' er' ə 'gi: 'x'ēnə | gə 'm'f'æ'hū'n əʳ' 'f'ær ə wil' fi: 'g obər
'f'e:hə | 'hul 'ar ə ta: g 'obər 'f'e 'ka:pəl gə 'māf' 'f'e 'x'e:l'ə | 'f'a:χt 'nuər'ə |
6 'n'ís 'mū:ā | ən^də 'hi: | ə 'sul'í: | nā ə 'ta: fe | əgəs ta: 'fat'íəs or^ə nē 'jiə 'f'ín'
ē 'ínsi: | 'māf' ex 'f'ín' v'ox | n'í v'ox 'ē'n dín'ə 'nā'n 'aibr'ú: 'f'e 'ka:pəl | ...
8 | ogəs 'h'jā:nədər ə'nū:n ə 'b'f'æ'hū' orəb 'fə | 'dɑ:f'k'ədər ə | 'ɑ: 'f'k'í:n' ə 'vr'ɑ:
'jæ:sə 'je:r 'æ:kub | ə 'b'æ:rə nə 'dr'ub^ə'l'ə | 'māf' n'í: 'w'æ'nf'í: dr'ubəl ə b'ú
10 gə 'χa:pəl mo:rən 'fa:do: | dɑ:g-f'í: 'or 'e | gə m'ox 'f'í: 'ān^s | ə 'f'æ:s 'er' |
dɑ:g-f'í: n 'w'íŋg' 'orə | 'māf' n'í: ro 'tæ:də 'f'e 'fa:l' 'er' ə 'tā:m 'f'ín' | ax mə
12 'f'ē:ŋ' 'g'er | s 'b'og əf' 'g'ɑ:r ə 'dɑ:g-f'í: 'm'íŋg' nā 'dr'ubəl 'fad er 'χa:pəl
ə'n'íj' | 'māf' n'í: 'rhrustə 'e 'ɑ:gəl sə 'gruk 'hē'n' orə | 'wɑ:d | mār 'b'ed'ər'
14 gə m'ox ə 'f'ær ə gol' 'hært ə 'v'ɑ:rhəx 'ji 'he | ogəs ə 'jiələχ 'e ogəs 'joχ
'ær'əg'əd 'mo:r 'er' | ax 'bai 'dæd' 'f'exk'í:mjə 'hul 'ar eg' 'b'æ:rə 'dr'ubəl
16 gə 'χa:pəl 'hē'n' s nō'f' ə 'jehə fe 'fa:d' e | 'te'b'ínⁿ gə 'mā:ā | ogəs ə 'w'íŋg' |
aχ 'v'ɑ:rədər 'fo d'í 'fo e | 'lūmədər ə'mā:χ' í | ə'n' 'dr'ubəl gə 'd'æ:s |
18 'tɑi:tɑ:l'ə 'suəs 'hær' | gə d'ín'ə 'g'lū:n'ə | ogəs 'χ'i:l'i:dər ə'nuəs e |
'd'ed'rām'í:dər e | f'índər ə 'dʒa'b 'k'ē:nə 'f'ef ə 'w'íŋg' ə v'í 'vr'ɑ: ə 'v'í: orə |
20 nō'r ə 'v'í: 'f'ín' 'd'í:ntə | ta 'ra:k'i: mī 'n'íj' 'f'e 'fa:də 'lɑ: | gəs gə 'mo:r 'mo:r
'f'e mə 'f'í:nsə | 'aχ n'í: rodər ə'wis nər' ə 'rugu: 'dəsəχ m'ē nā: wə 'wɑ:d nə
22 'jiə 'b'l'íənt | ta 'o:ləs ām | n'í:r 'a'kə m'ē g obər' er' 'ē:ŋ' 'χa:pəl ə'r'íəw | ax
'kɑ:rlə | ...
24 | 'wel' | hugədər 'f'o:b 'iəd' 'f'ín' | ogəs həsə 'f'ar akəb gə kr^ə | ɑ: ɑ:
'sn'i:əχ'ā:n | mār b 'v'ín'ək' 'f'e 'kæp'l'ə 'f'l'e:v'ə χūnə'mā'f'ə | 'r'í:n't' g'v'ē'n'
26 'f'ā'n'í:n'əχ ə 'χ'í:n'ɑ:l ə 'gō:n'i: | 'hræv'ə'l'ɑ:l' 'm'íj'ə m'ē 'hē'n' 'p'í:si: 'mo:rə |
ogəs 'χ'í:n'ək' 'm'ē' gə 'd'í:v'ən nə 'ka:p'l'ə v'ox er' ə 'ta:lə 'mā:ā | v'ed'í:f
28 'g'lā'ntə 'f'k'ú:rə s 'ɑ: mu:fə bə 'wo:r ə 'spɔ:rt' ə v'e 'b'f'æ'hū' orəb | ā
'χ'í:n'í:d'í:f 'fo gə 'l'or gən' 'f'æ'n'í:n'əχ | 'w'í:l'əs æd gə 'mo:r mo:r gən'
30 'f'l'íəw 'fa:t' ækəb | s gə nə 'krik' | 'f' n'í: f'í: 'n'ært or 'f'ū'n' | n'í: f'í: 'd'ef
'eg' nə 'd'ín'ə 'boxtə | 'ā:n | n'í: f'í: n 'talhə gə 'mā:ā | 'f'ef ə 'f'í:r' suəs f'í:n'
32 'f'í:r' | 'aχ | nō'r ə 'v'í: 'f'ín' 'd'í:ntə 'f'ef ə 'gɑ:rl'i: orə | huə n' 'f'ær 'el'ə 'd'í

34 l'e 'brof | 'jæs | 'wel ,v'i: fe' ,gɑ: 'kɪm'ðl̩t' | ə'nuəs | ,gɑ: 'gl̩n̩ | l'e:r 'm̩r ə
 v'i: fe' ,fo g 'obər' | l'ef ə 'gɑ:rlə | n̩r r'ē:n 'spɔ:rt' f̩:n 'daun ax ə | nə nə
 'bɑ:do:r'i: 'br'ænh̩u' orəb fo g 'obər' | əgəs ,iəd əg' 'i:nfəx dɑ: ,x'e:l'ə | əŋ χi:
 36 rodər ə 'n̩n̩ ə 'vɔl' gə 'd'æs d'i | ah n̩r 'raus akəb ,f̩:n 'daun | k'ē:n 'ɑ:t' ər'
 'k'æni:w ,i: | 'v'i: gə 'ju:rɑlt' ə v'i' 'f'ir' æs 'x'i:l' 'x'iar̩n̩ 'ā'n | 'bɑ:do:r'i: |
 38 m̩r b ,v'in'ək' ,bɑ:do:r'i: 'm̩h ə 'g'i:l' 'x'iar̩n̩ | gə mā 'x'ē:n̩ | ogəs ə |
 d'aul 'blas 'sūntəs ə ,hugədər gəŋ 'χa:pəl | ogəs 'æ'n'h̩ 'wah er' ə 'ga:pəl eg
 40 gə 'l'ɔ:r ,a:kəb | aχ n̩r 'χim̩r̩'dər 'er' | v'i gə 'l'ɔ:r 'd'i:nt akəb nər' ə
 ,χim̩r̩'dər 't'impəl or'əb gən 'obər' orə | s ,bai 'dæd χir'ədər ə 'æ | ā:
 42 'æ'n'h̩ | 'ā'n'lua i: | 'xir' | s n̩χ 'hi:l' ə gə 'mo:r ə 'dʒa:b e' 'f̩n̩ ə 'xr'eft'ənt' |
 a ,χuələ tu: ə'r'iəw 'iəd 'fo 'v̩:n̩s snə 'bɑ:rd' | ə 'wa:ad | f̩:n f̩jəd 'sɔ:rt er
 44 'χi: ə'x'i:n̩ | 'n̩r' ,re:χu:si: er 'χi: ə'x'i:n̩ | ogəs n̩r 'χir'ən̩ 'f̩jəd ēn 's̩:m'
 ən ē'm 'vlas ə b'ih 'el'ə | 'ax ,sə 'mɑ:d | ə 'gū:n̩ | tɑ 'gri: s ə 'n̩n̩m sə
 46 'mɑ:d | m̩r 'jɑ:l er' 'v'e er' ə 'va:rəg'ə | əgəs | ,bai 'dæd | 't̩r 'm'ifə
 'ā'n'wi:χ | gə 'd'ɔ | gər 'w̩h ə rud e 'f̩n̩ | 'dʒa:b ə b'i m'ēi tu' l'ef | 'tɔ:r'
 48 'æ'r'ə ,dɔ | ogəs br'æhə gə 'mo:r 'mo:r ə n̩r 'ēw 'vɑ:ad | 'm̩r ta tu' er' ə
 'daun' 'mo:ɔr | v'i: 'f̩ŋ gə 'm̩r̩ | nər' v'i' f̩i 're:t'i: ə'm̩r̩χ | n̩r' r'ē:n 'spɔ:rt'
 50 f̩:n 'daun ,aχ i: | n̩r 'hud'ə gə 'spɔ:rt' |

... . Féibí cén chaoi bh-, a raibh meabhair a cinn. Ach is — chuala mise ariamh
 52 gur mór an ní, gur mór an 'job' meabhair capall a fháil amach. Mar teagann sé
 seacht n-uaire sa ló in intinn capall an fear atá ag obair léithi a mharú. Agus tá
 54 sé ráite, ar an gcaoi chéanna, go mbreathaíonn an fear a bhfuil sí ag obair léithi,
 chuile fhear atá ag obair le capall chomh maith le chéile, seacht n-uaire níos mó
 56 ina hin[tinn], súilí ná atá sé, agus tá faitíos uirthi ina dhiaidh sin é a ionsaí.
 Marach sin bheadh, ní bheadh aon duine i ndan oibriú le capall. ...
 58 Agus theannadar anonn ag breathnú orthub seo. D'fháisceadar a, dhá scian
 bhreá, dheasa, ghéara acub ag bearradh na driobaille. Mar ní bhainfí drioball ar
 60 bith dhe chapall mórán fadó. D'fhágfí uirthi é go mbeadh sí ion[ann 's], ag
 seasamh air. D'fhágfí an mhoing uirthi. Mar ní raibh tada le fáil air an t-am sin.
 62 Ach mo léan géar is beag, is gearr a d'fhágfí moing ná drioball fada ar chapall
 anois. Mar ní thrusthá é a fhágál sa gcnoc héin uirthi i bhfad. Mar b'fhéidir go
 64 mbeadh an fear ag goil thart a bhearrthadh dhi é agus a dhíolthadh é agus a
 gheithheadh airgead mór air. Ach 'by dad' feicímse chuile fhear ag bearradh
 66 drioball dhá chapall héin is, nuair a gheithidh sé fada é, toibeann go maith, agus
 an mhoing. Ach bhearradar seo di seo é. Lomadar amach í, an drioball go deas
 68 'tight'-áilte suas thair, go dtína glúine. Agus chaolaíodar anuas é.
 D'éadroimíodar é. Rinneadar an 'job' céanna leis an mhoing a bh-, bhreá a bhí
 70 uirthi. Nuair a bhí sin déanta — Tá racaí amuigh anois le fada an lá, agus go
 mór mór le mo linnsa, ach ní raibheadar abhus nuair a rugadh i dtosach mé ná i
 72 bhfad ina dhiaidh blianta. Tá eolas a'm, níor fhaca mé ag obair ar aon chapall
 ariamh ach cárla. ...
 74 Bhuel thugadar leothub iad sin agus thosaigh fear acub dhá cr-, dhá, dhá
 snoíochán. Mar ba mhinic le caiple sléibhe Chonamara roinnt dhen tsean-

76 fhionnfach a choinneál i gcónaí. ‘Thruavel’-áil mise mé héin píosaí móra agus
77 choinic mé go deimhin na caiple a bheadh ar an talamh maith. Bheidís glanta
78 sciúrtha is á! muise ba mhór an spóirt a bheith ag breathú orthub. Ach choinnídís
79 seo go leor dhen tseanfionnfach, an bhfuil fhios a’d, go mór mór dhen sliabh,
80 faighte acub is dhe na cnoic. Is ní raibh aon neart air sin. Ní raibh an deis ag na
81 daoine bochta, ann. Ní raibh an talamh chomh maith leis an tír, suas faoin tír.
82 Ach nuair a bhí sin déanta leis an gcártaí uirthi chuaigh an fear eile di le ‘brush’
83 dheas. Bhuel bhí sí dhá cuimilt anuas, dhá glanadh. Dho léar mar a bhí sé seo ag
84 obair leis an gcárta. Ní raibh aon spóirt faoin domhan ach a-, na, na bádóirí ag
85 breathnú orthub seo ag obair agus iad ag inseacht dá chéile. An chaoi a
86 raibheadar i ndan a ghoil go deas di. Ach ní raibh fhios acub faoin domhan cén
87 áit ar ceannaíodh í. Bhí go siúrálte, bhí fir as Cill Chiaráin ann, bádóirí. Mar ba
88 mhinic bádóirí maithe i gCill Chiaráin chomh maith céanna. Agus u-, deabhal
89 blas suntas a thugadar dhon chapall ag-, agus aithne mhaith ar an gcapall ag go
90 leor acub. Ach níor chuimhníodar air, bhí go leor déanta acub nuair a
91 chruinníodar timpeall orthub, dhen obair uirthi, is ‘by dad’ chuireadar ó ai-, ó
92 aithne an-luath í. Chuir. Is nach shíltheá gur mór an ‘job’ é sin a chreistint. Ach
93 [ar] chuala tú ariamh, iad seo a bhíonns sna báid i bhfad, faigheann siad sórt ar
94 chaoi eicín níos réchúisí ar chaoi eicín, agus ní chuireann siad aon suim in aon
95 bhlas ar bith eile ach sa mbád i gcónaí. Tá a gcroí is a n-anam sa mbád mar
96 gheall ar a bheith ar an bhfarráige. Agus ‘by dad’ tá mise an-bhuíoch go deo,
97 gur mhaith an rud é sin. ‘Job’ ar bith a mbeidh tú leis, tabhair aire dó. Agus
98 breathaigh go mór mór i ndiaidh aon bhád mar tá tú ar domhain mór. Bhí sin go
99 maith. Nuair a bhí sí réitithe amach ní raibh aon spóirt faoin domhan ach í, ná
100 cuide dhe spóirt.